

Sygn. akt III CZ 23/17

POSTANOWIENIE

Dnia 26 lipca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Gudowski (przewodniczący)

SSN Roman Trzaskowski

SSA Bogusław Dobrowolski (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku J. M.
przy uczestnictwie Z. M., M. S. i A. S.
o ustanowienie służebności drogi koniecznej,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 26 lipca 2017 r.,
zażalenia wnioskodawcy
na postanowienie Sądu Okręgowego w N.
z dnia 27 kwietnia 2017 r., sygn. akt III Cz [...],

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy postanowieniem z dnia 27 kwietnia 2017 r. odrzucił zażalenie wnioskodawcy J. M. na postanowienie Sądu Rejonowego w Z. z dnia 9 lutego 2017 r. o odrzuceniu wniosku o ustanowienie służebności drogi koniecznej.

Sąd Okręgowy wyjaśnił, iż przedmiotowy wniosek został odrzucony przez Sąd Rejonowy na podstawie art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., uznając, że sprawa o to samo roszczenie została już prawomocnie osądzona. Postanowienie to nie jest orzeczeniem co do istoty sprawy w rozumieniu art. 518 k.p.c. i nie przysługuje od niego apelacja. Podlega ono natomiast zaskarżeniu zażaleniem, jako postanowienie kończące postępowanie w sprawie - stosownie do art. 394 § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. O rodzaju i dopuszczalności środka odwoławczego decyduje przedmiot rozstrzygnięcia i dlatego wniesiony przez wnioskodawcę środek odwoławczy podlega rozpoznaniu jako zażalenie, mimo że skarżący nazwał go apelacją. Zgodnie z art. 394 § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. termin do wniesienia zażalenia jest tygodniowy od doręczenia postanowienia, a gdy strona nie zażądała w terminie przepisany doręczenia postanowienia zapadłego na rozprawie - od ogłoszenia postanowienia. Termin do wniesienia zażalenia jest terminem ustawowym, który nie może zostać skrócony ani wydłużony.

W dniu 13 lutego 2017 r. wnioskodawca zażądał doręczenia mu orzeczenia wraz z uzasadnieniem, które mu doręczono w dniu 2 marca 2017 r. Termin do wniesienia zażalenia upłynął więc dnia 9 marca 2017 r. Środek odwoławczy nazwany apelacją, zawarty w piśmie z dnia 14 marca 2017 r., wnioskodawca złożył w dniu 15 marca 2017 r. Dlatego Sąd Okręgowy odrzucił ten środek odwoławczy, który należy potraktować jako zażalenie, na podstawie art. 373 w zw. z art. 370 w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.

Zażalenie na postanowienie Sądu Okręgowego wniósł wnioskodawca zarzucając naruszenie art. 327 k.p.c. przez uznanie środka odwoławczego za spóźniony i jego odrzucenie, podczas gdy środek ten został złożony w terminie, zgodnie z pouczeniem Sądu Rejonowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Okręgowy odrzucił wywiedziony przez wnioskodawcę środek odwoławczy od postanowienia Sądu Rejonowego uznając, że w istocie jest nim zażalenie, a nie apelacja. W konsekwencji wnioskodawca uchybił terminowi do zaskarżenia orzeczenia Sądu Rejonowego ponieważ nie dochował tygodniowego terminu, o którym stanowi art. 394 § 2 k.p.c.

W orzecznictwie przyjęte zostało stanowisko, według którego niewłaściwe pouczenie co do terminu, w jakim strona powinna wnieść środek zaskarżenia, nie ma znaczenia dla biegu i upływu tego terminu. Czynność dokonana po upływie terminu jest bezskuteczna. Strona, która działała w zaufaniu do udzielonego jej wadliwego pouczenia może natomiast żądać przywrócenia jej uchybionego terminu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 listopada 2014 r., niepubl., postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 maja 2014 r., III CZ 20/14, niepubl., postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 września 2011 r., I UZ 23/11, niepubl., postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 sierpnia 2004 r., V CZ 79/04, niepubl., postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 marca 2003 r., V CZ 16/03, niepubl. oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 września 1997 r., III CKN 389/97, niepubl.). Jest to przeważające stanowisko w judykaturze, które akcentuje ustawowy charakter terminu do dokonania czynności procesowej. Termin ten nie ulega przedłużeniu, natomiast strona może złożyć wniosek o jego przywrócenie, powołując się na usprawiedliwioną przyczynę jego niedochowania w postaci działania w zaufaniu do udzielonego jej pouczenia.

Sąd Najwyższy zaaprobował stanowisko Sądu Okręgowego, który trafnie zakwalifikował wywiedziony przez wnioskodawcę środek odwoławczy jako zażalenie i w konsekwencji tego przyjął tygodniowy termin do zaskarżenia postanowienia Sądu Rejonowego. Wnioskodawca wniósł zażalenie po upływie tego terminu, co skutkować powinno jego odrzuceniem. Stanowisko Sądu Okręgowego miało oparcie w art. 373 w zw. z art. 370 i 397 § 2 k.p.c.

Dlatego Sąd Najwyższy oddalił zażalenie na podstawie art. 398¹⁴ § 3 w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.

aw
aj